

Vær snill med fisken din under lusetelling!

For å holde kontroll over utvikling og vekst av lakselus på oppdrettsfisk, må alle oppdrettere telle lus på en mengde fisk gjennom hele året. På grunn av lakselustelling må en del fisk håndteres gjennom produksjon i sjø og det er lurt å gjøre dette så skånsomt som mulig for fisken. Samtidig er det ganske greit at de som skal telle lus har gode arbeidsforhold. Mange oppdrettere jobber frem smarte løsninger for de daglige gjøremål, og her er litt informasjon om et enkelt smart utstyr for lusetelling.

I følge dagens regelverk skal lakselus telles hver 14.dag dersom temperaturen er mellom 4 og 10 °C. Er temperaturen i sjø lik eller over 10 °C skal det telles hver uke. Antall fisk som skal telles er minimum 10 fisk fra halvparten av alle merdene i anlegget. Neste gang det telles, skal det telles lus på fisk fra den resterende halvparten av merdene i anlegget. Dette vil si at langs hele den norske kyst trenges, håves og bedøves det fisk jevnlig for kontroll av lus.

Et oppdrettsanlegg i Brønnøysund, som tidligere har produsert torsk og som følge av dette har et stort fokus på skånsom håndtering, har utviklet et fint system til bruk under lusetelling. Lokaliteten håndterer ofte fisk, blant annet fordi de også er med i et forsøk med bruk av «luseskjørt». De teller vanligvis lus på 20 til 25 fisk pr merd, og har i tillegg behov for regelmessige veieprøver av fisken, der de tar opp inntil 100 fisk pr merd for å registrere lengde, vekt og eksteriør. "Vi trengte derfor å konstruere ett utstyr for effektiv, lettvent og skånsom håndtering av fisken" forteller Trond Otto Johnsen ved Sinkaberg-Hansen/Fjord Marine Cod sitt anlegg

Som i de fleste andre anlegg settes det orkastnot for å trenge fisken før håving. Fisken håves raskt opp i ett lagringskar med vanngjennomstrømming. Orkastnoten slippes deretter umiddelbart for å unngå unødvendig trenging, stress og skader på fisken. Ut fra det store karet kan fisk for lusetelling lett flyttes over til bedøvelseskaret uten at det blir for mange fisk i bedøvelsen samtidig. For å ha god stabil arbeidsbenk med god arbeidshøyde som samtidig er skånsom for fisken, ble det utviklet et plastbord med påkoblet sjøvannstilgang slik at fisken ikke ligger tørt under telling. Når fisken er ferdig undersøkt for lus, slippes den i et rør og kommer skånsomt og sikkert ut i merden igjen, uten behov for bæring eller kasting av fisken. Tellekassen med sjøvannstilgang er fint utformet uten noen skarpe kanter. Det erfares fra anlegget at tellingene gjennomføres effektivt og i riktig arbeidshøyde, og skulle det være behov for individveing, så kan en vekt enkelt plasseres over bedøvelseskaret (se bilde1). Lusesituasjonen for dette anlegget har i sommer og tidlig høst vært bra. Det ble satt ut rett i overkant av 1 million fisk i mai i år, og så langt har de ikke hatt behov for bruk av legemidler, selv om andre anlegg i området har behandlet en til to ganger mot lus i sommer. Lokalfanget leppefisk av god kvalitet, rikelig med gode skjul og fokus på godt rene nøter har gitt resultater.

Bilde 1: Oppholdskar med gjennomstrømming (t.h) – dekket av not for å unngå at fisken hopper ut på dekk. Bedøvelseskar med veiebord (t.v.). Tellebord med vanntilkobling (ikke montert på bildet) og rør for montering av slange tilbake i merda (øverst). Foto: Arve Nilsen, Veterinærinstituttet